

EIROPAS SAVIENĪBAS
TIESA

2015. GADA ZIŅOJUMS GADA APSKATS

2015. GADA ZIŅOJUMS GADA APSKATS

EIROPAS SAVIENĪBAS TIESA

TIESA
2925 LUKSEMBURGA
LUKSEMBURGA
TĀLR. +352 4303-1

VISPĀRĒJĀ TIESA
2925 LUKSEMBURGA
LUKSEMBURGA
TĀLR. +352 4303-1

CIVILDIENESTĀ TIESA
2925 LUKSEMBURGA
LUKSEMBURGA
TĀLR. +352 4303-1

Tiesas interneta vietne: <http://www.curia.europa.eu>

Pārpublicēšana ir atļauta, minot avotu. Fotografijas var tikt pārpublicētas vienīgi saistībā ar šo izdevumu. Jebkāda cita veida izmantošanai ir jālūdz atļauja Eiropas Savienības Tiesai.

Plašāka informācija par Eiropas Savienību ir pieejama portālā *Europa* (<http://europa.eu>).

Luksemburga: Eiropas Savienības Publikāciju birojs

Print ISBN 978-92-829-2114-2 ISSN 2467-1363 doi:10.2862/470827 QD-AQ-16-001-LV-C
PDF ISBN 978-92-829-2089-3 ISSN 2467-1592 doi:10.2862/670243 QD-AQ-16-001-LV-N

© Eiropas Savienība, 2016. gads

Printed in Belgium

IESPIESTS UZ PAPIĀRA, KAS BALINĀTS BEZ ELEMENTĀRĀ HLORA (ECF)

SATURA RĀDĪTĀJS

Priekšvārds	5
1. 2015. gads īsumā	6
a) Gads attēlos	7
b) Gads skaitļos	14
2. Ar tiesas spriešanu saistītā darbība	16
a) Atskats uz gada nozīmīgākajiem spriedumiem	17
b) Tiesas darbības galvenie rādītāji	26
3. Atvērtības un sadarbības gads	32
a) Svarīgākie notikumi	33
b) Galvenie rādītāji	35
4. Administrācija, kas kalpo tiesas spriešanai	38
a) Efektīva, moderna un daudzvalodīga administrācija	39
b) Skaitļi un projekti	42
5. Skats nākotnē: tiesas uzbūves reforma	48
6. Sekojiet iestādes aktualitātēm	50

PRIEKŠSĒDĒTĀJA PRIEKŠVārds

Pirmo reizi Eiropas Savienības Tiesas gada ziņojumā ir iekļauta daļa “Gada apskats”, kas ir paredzēta visiem Eiropas Savienības pilsoņiem, kurus interesē iestādes uzdevumi un darbība. Šis apskats, kurā kopsavilkuma veidā ir atspoguļota pagājušā gada darbība, ļauj lasītājam iepazīt fundamentālo lomu, kāda Eiropas Savienības Tiesai ir ES tiesību interpretācijā, kā arī Eiropas iestāžu kopējā funkcionēšanā.

Nākamās lappuses ir veltītas tam, lai skaidri un lakoniski sniegtu ieskatu tiesas nolēmumos, kuri raksturo 2015. gadu, un parādītu to ietekmi uz ES pilsoņu ikdienas dzīvi.

Tāpat ir norādīti iestādes darbības būtiskākie notikumi, kuri liecina par Eiropas Savienības Tiesas dialogu un sadarbību ar valstu tiesām, tieslietu profesionāļiem un pilsoņiem. Visbeidzot, šis apskats, kurā lasītājiem tiek sniegti galvenie rādītāji, statistika un infografika, dod iespēju iepazīties ar iestādes darbību un administrāciju, kas ir tās balsts, pildot uzdevumu kalpot Eiropas tiesas spriešanas vajadzībām.

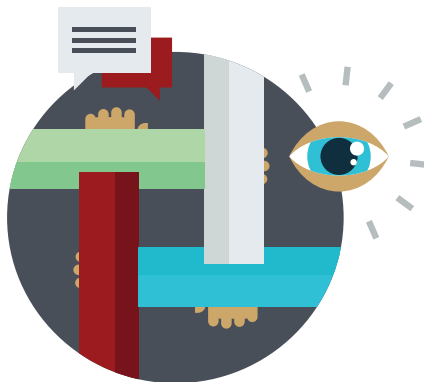
Ceru, ka šī jaunā publikācija, kas ir pieejama 23 Eiropas Savienības oficiālajās valodās, ļaus ikvienam labāk saprast, kā gadu no gada attīstās iestāde, kura jau vairāk nekā sešus gadus nodrošina tiesiskuma principu ievērošanu Eiropas Savienībā.

Patīkamu lasīšanu!

Koen Lenaerts
Eiropas Savienības
Tiesas priekšsēdētājs

1

2015. GADS
ĪSUMĀ

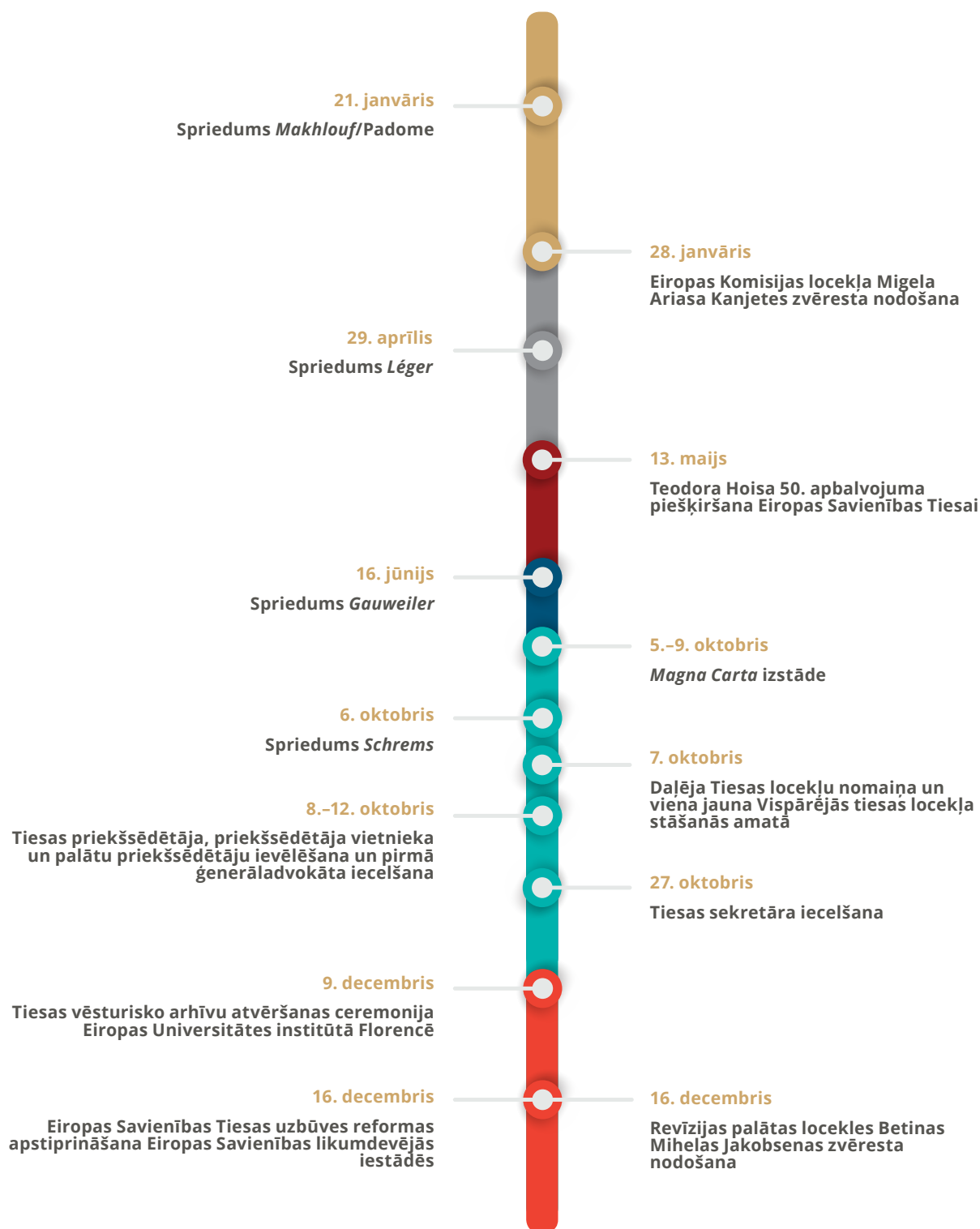
A. GADS ATTĒLOS

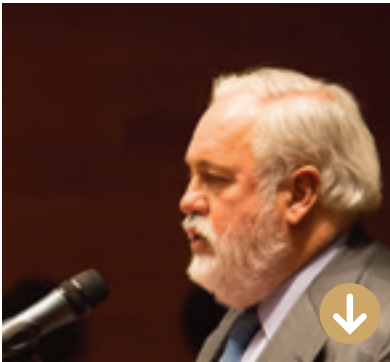

Eiropas Savienības Tiesa ir viena no septiņām ES iestādēm

Tā ir Eiropas Savienības (ES) tiesas spriešanas iestāde, un tās uzdevums ir nodrošināt Eiropas tiesību ievērošanu, rūpējoties par Līgumu vienveidīgu interpretāciju un piemērošanu. Šī iestāde dod ieguldījumu ES vērtību saglabāšanā un ar savu judikatūru veicina Eiropas sistēmas uzbūvi.

Eiropas Savienības Tiesu veido trīs tiesas: "Tiesa", "Vispārējā tiesa" un "Civildienesta tiesa".

28. janvāris

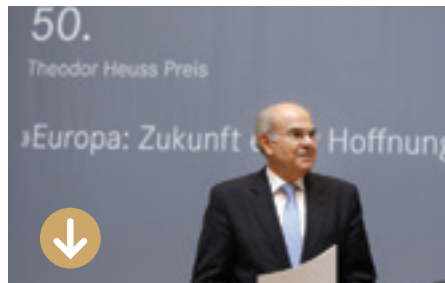
Migela Ariasa Kanjetes zvēresta nodošana

Klimata politikas un enerģētikas komisārs Migels Ariass Kanjete Tiesā dod svinīgo solījumu, kas Līgumos ir paredzēts pirms stāšanās Eiropas Komisijas locekļa amatā. Šis zvērests, kuru vienu mēnesi agrāk bija nodevuši arī citi Žana Kloda Junkera vadītās Komisijas locekļi, izsaka komisāru svinīgo solījumu ievērot Līgumus, Pamattiesību hartu un ētikas pienākumus, un to uzrauga Eiropas Savienības Tiesa.

21. janvāris

Spriedums *Makhlouf/Padome*

Vispārējā tiesa apstiprina ierobežojošos pasākumus pret M. Maklūfu, kas ir Bašāram al Asadam tuvu stāvoša persona un tēvocis.

(Skat. 23. lpp.)**13. maijs**

Teodora Hoisa 50. apbalvojuma piešķiršana Eiropas Savienības Tiesai

Vācijas Teodora Hoisa fonds, kas katru gadu godalgo sabiedriskās darbības, pilsoniskās drosmes un demokrātijas stiprināšanas darbus, savu 50. apbalvojumu, kura tēma ir "Eiropa – cerības nākotne", pasniedz Eiropas Savienības Tiesai. Šai sakarā fonds uzsvēr nozīmīgo lomu, ko šī iestāde ar savu judikatūru pilda pamattiesību stiprināšanā digitalizācijas un globalizācijas laikmetā.

29. aprīlis

Spriedums *Léger*

Izskatot Francijas tiesas iesniegtu lūgumu saistībā ar ārsta atteikumu pieņemt homoseksuāla donora asins ziedojumu, Tiesa nospriež, ka pastāvīgais aizliegums vīriešiem, kuriem ir bijušas dzimumattiecības ar vīrieti, ziedot asinis var būt pamatots, ja šīm personām pastāv paaugstināts risks iegūt smagas infekcijas slimības, tādas kā HIV, un nepastāv efektīvas šādu infekcijas slimību noteikšanas tehnoloģijas vai mazāk ierobežojošas metodes, lai nodrošinātu saņēmēju veselības aizsardzību.

16. jūnijs

Spriedums *Gauweiler*

Izskatot Vācijas Federālās konstitucionālās tiesas iesniegtu lūgumu, Tiesa nospriež, ka Eiropas Centrālās bankas (ECB) 2012. gada septembrī paziņotā tiešo monetāro darījumu (TMD) programma, ar kuru Eiropas Centrālo banku sistēmai (ECBS) ir atļauts iegādāties eurozonas dalībvalstu valsts obligācijas sekundārajos tirgos, ir saderīga ar ES tiesībām.

(Skat. 24. lpp.)

5.–9. oktobris

Magna Carta izstāde Tiesā

Atzīmējot 800. gadadienu, kopš Anglijas karalis Džons Bezzemis parakstīja *Magna Carta Libertatum* (Lielā brīvības harta), Tiesai ir iespēja vienu nedēļu eksponēt vienu šīs hartas oriģināleksemplāru. Tā ir pasaules mēroga iedvesmas avots daudziem dokumentiem, kuri nostiprinājuši demokrātijas vērtības, pamatbrīvības un cilvēktiesības.

6. oktobris

Spriedums *Schrems*

Tiesa atzīst par spēkā neesošu Eiropas Komisijas lēmumu, ar kuru *Facebook* ir ļauts pārsūtīt tā Eiropas abonentu personas datus uz Amerikas Savienotajām Valstīm.

(Skat. 17. lpp.)

7. oktobris**Daļēja Tiesas locekļu nomaīņa un viena jauna Vispārējās tiesas locekļa stāšanās amatā**

Saistībā ar ik pēc trijiem gadiem notiekošo Tiesas locekļu nomaīņu tiek pagarināts Killikes Jirimēes (Igaunija), Rosario Silvas de Lapuertas (Spānija), Kamēlijas Toaderes (Rumānija), Julianas Kokotes (Vācija) un Eleanoras Šarpstones (Apvienotā Karaliste), kā arī Larsa Beja Larsena (Dānija), Fransuā Biltšena (Luksemburga), Marko Ilešiča (Slovēnija), Endres Juhāsa (Ungārija), Kūna Lēnartsa (Beļģija), Sinišas Rodina (Horvātija), Alana Rosa (Somija), Mareka Safjana (Polija) un Daniela Švābi (Slovākija) amata pilnvaru termiņš, viņiem pildot tiesneša vai ģenerālvokāta pienākumus.

Padomē notikušā sanāksmē dalībvalstu valdību pārstāvji apstiprina arī divus jaunus tiesnešus – Jūdžinu Reganu (Īrija) un Mihailu Vilaru (Grieķija) un trīs jaunus ģenerālvokātus – Mihalu Bobeku (Čehijas Republika), Manuelu Kamposu Sančesu-Bordonu (Spānija) un Henriku Saugmandsgoru Ēi (Dānija). Viņi nodod zvērestu svinīgā Tiesas sēdē.

Šajā svinīgajā sēdē zvērestu pirms Vispārējās tiesas tiesneša amata pienākumu pildīšanas uzsākšanas nodod arī Īans Stjuarts Foresters (Apvienotā Karaliste).

27. oktobris**Tiesas sekretāra iecelšana**

Alfredo Kalots Eskobars (Spānija) tiek atkārtoti iecelts Tiesas sekretāra amatā uz laiku no 2016. gada 7. oktobra līdz 2022. gada 6. oktobrim. Sekretāru, kurš ir arī iestādes ģenerālvokāts, ieceļ Tiesas tiesneši un ģenerālvokāti uz sešu gadu amata pilnvaru termiņu.

8.–12. oktobris**Tiesas priekšsēdētāja, priekšsēdētāja vietnieka un palātu priekšsēdētāju ievēlēšana un pirmā ģenerālvokāta iecelšana**

Tiesneši no sava vidus ievēl Kūnu Lēnartsu (Beļģija) par Eiropas Savienības Tiesas priekšsēdētāju uz trīs gadu pilnvaru termiņu. Viņš stājas Vasiļa Skoura (Grieķija) vietā, kurš ir vadījis iestādi divpadsmit gadus.

Antonio Ticano (Itālija) tiek ievēlēts par priekšsēdētāja vietnieku tāpat uz trīs gadu pilnvaru termiņu.

Rosario Silva de Lapuerta (Spānija), Marko Ilešičs (Slovēnija), Larss Bejs Larsens (Dānija), Tomass fon Danvics (Vācija) un Žozē Luišs da Krušs Vilasa (Portugāle) tiek ievēlēti par piecu tiesnešu palātu priekšsēdētājiem uz trīs gadu termiņu.

Visbeidzot, Melhior Vatelē (Beļģija) tiek iecelts par Tiesas pirmo ģenerālvokātu.

9. decembris

Tiesas vēsturisko arhīvu atvēršanas ceremonija Eiropas Universitātes institūtā Florencē

(Skat. 34. lpp.)

16. decembris

Revīzijas palātas locekles zvēresta nodošana

Tiesa pieņem svinīgo solījumu no Betinas Mihelas Jakobsenas (Dānija), kura nesen iecelta par Eiropas Revīzijas palātas locekli uz sava priekšteča – Henrika Otbo – amata pilnvaru atlikušo termiņu, tas ir, līdz 2018. gada 28. februārim. Tāpat kā Eiropas Komisijas locekļi, Eiropas Revīzijas palātas locekļi Tiesā notiekošā svinīgā sēdē apņemas ievērot no saviem amata pienākumiem izrietošās saistības.

16. decembris

Eiropas Savienības Tiesas uzbūves reformas apstiprināšana ES likumdevējās iestādēs

(Skat. 48. lpp.)

B. GADS SKAITĻOS

2015. gadā Eiropas Savienības Tiesai bija zīmīga ar tiesas spriešanu saistītās darbības intensitāte, jo to veidojošajās tiesās ierosināto un pabeigto lietu skaits ir sasniedzis iestādes vēsturē vēl nepieredzētu līmeni. Šis darba slodzes pieaugums ietekmēja arī administratīvo dienestu, kuri ikdienā sniedz atbalstu tiesām, darbību.

Iestāde 2015. gadā

2015. GADA BUDŽETS

357

MILJONI EURO

63

TIESNEŠI

11

ĢENERĀL-
ADVOKĀTI

no 28 dalībvalstīm

2122

ierēdņi un darbinieki

837
vīrieši

1285
sievietes

Tiesvedības gads

(visas tiesas kopā)

1711

ierosinātas lietas

1755

izskatītas lietas

142 140

kancelejas reģistrā ierakstīti
procesuālie dokumenti

Vidējais
tiesvedības ilgums

16,1
mēnesis

Tiesa
Vispārējā tiesa
Civildienesta tiesa

15,6
20,6
12,1

2845

Eiropas Savienības
Oficiālajā Vēstnesī
publicēti paziņojumi

1 115 000

iztulkotu lappušu

628

tiesas sēdes un sanāksmes,
kurās tika nodrošināts sinhronais tulkojums

Iestādes gads

Gandrīz

1900

valstu
tiesnešu
apmeklēja
Tiesu saistībā ar
semināriem vai
mācībām

16 377

apmeklētāji

- profesionāļi
- žurnālisti
- studenti
- pilsoņi

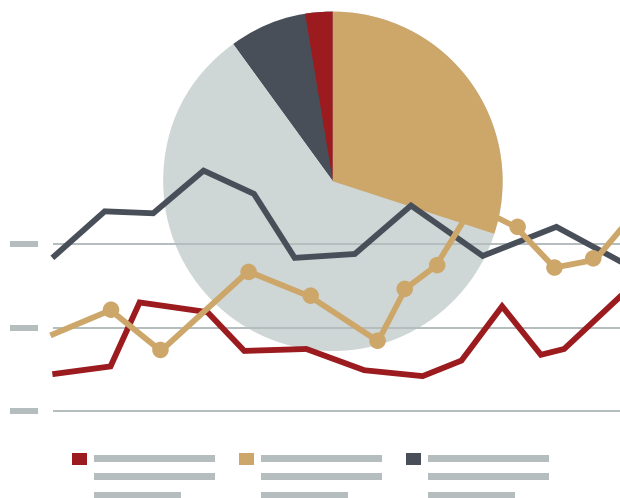

63

protokola
pasākumi

2

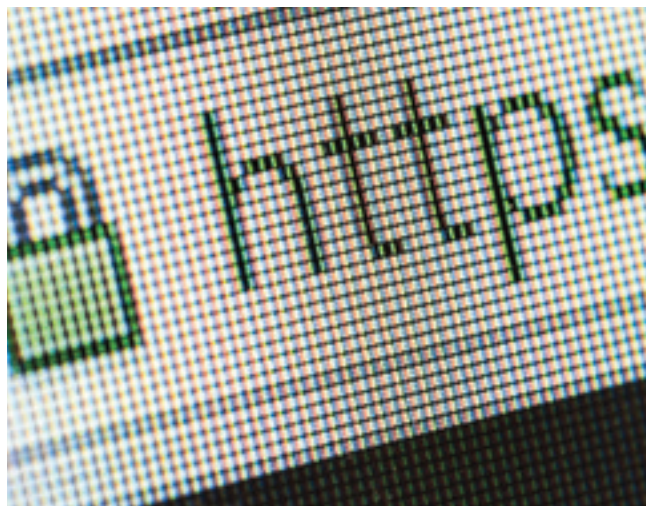
AR TIESAS SPRIEŠANU SAISTĪTĀ DARBĪBA

A. ATSKATS UZ GADA NOZĪMĪGĀKAJIEM SPRIEDUMIEM

PERSONAS DATU AIZSARDZĪBA

Eiropas Savienībā pilsoņiem ir nodrošināta personas datu aizsardzība. 2015. gada oktobrī Tiesai bija jāprecizē apjoms, kāds šai aizsardzībai ir paredzēts Pamattiesību hartā un Direktīvā 95/46. Vai ES pilsoņu personas dati ir pietiekami aizsargāti Eiropas Savienībā un ārpus tās?

Kāds Austrijas pilsonis – **M. Šremss** – nevēlējās, lai viņa *Facebook* konta dati tiktu pārsūtīti uz Amerikas Savienotajām Valstīm, jo viņš uzskatīja, ka ASV nenodrošina pietiekamu personas datu aizsardzību pret izlūkdienestu uzraudzību. Tā kā Īrijas (*Facebook* mītne Eiropā) uzraudzības iestāde uzskatīja, ka Komisijas lēmums tai šajā ziņā liedz veikt pārbaudi, M. Šremss vērsās Īrijas Augstajā tiesā (*High Court of Ireland*), kura savukārt uzdeva Eiropas Savienības Tiesai jautājumu par Eiropas Komisijas lēmuma piemērošanas jomu un spēkā esamību. Tiesa atzina par spēkā neesošu Komisijas 2000. gada lēmumu, saskaņā ar kuru Amerikas Savienoto Valstu piešķirtās aizsardzības līmenis ir pietiekams, lai sūtītu uz šo valsti ES izcelsmes personas datus. Tiesa secināja, ka tā saucamais ASV regulējums “**Safe Harbour**”, uz kuru bija

pamatojusies Komisija, ir piemērojams tikai ASV uzņēmumiem un tātad negarantē aizsardzību pret ASV iestāžu piekļuvi datiem, kas pārsūtīti no ES dalībvalstīm. Turklāt tā precizēja, ka neatkarīgi no Komisijas lēmuma esamības valstu uzraudzības iestādēm pēc pilsoņa vai uzņēmuma lūguma ir jāpārbauda, vai trešā valsts nodrošina pienācīgu aizsardzības līmeni. Tādējādi Īrijas uzraudzības iestādei ir jāpārbauda, vai Amerikas Savienotās Valstis nodrošina tādu aizsardzības līmeni, kas pēc būtības ir līdzvērtīgs tam, kāds tiek nodrošināts ES, un šajā gadījumā dati, ko M. Šremss nodeva *Facebook* kā abonents, var tikt uzglabāti Amerikas Savienotajās Valstīs esošajos serveros. (*Spriedums Schrems, 2015. gada 6. oktobris, C-362/14*)

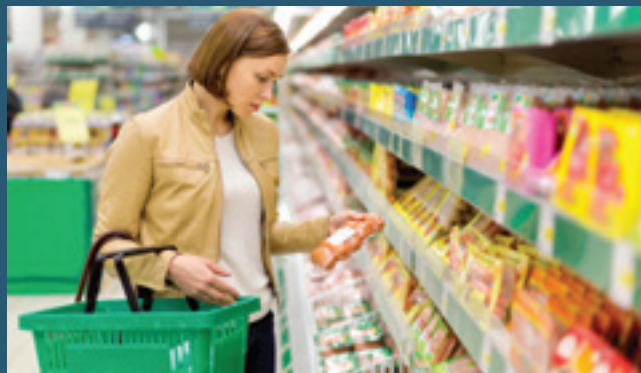
Tiesa tāpat nosprieda, ka ES tiesības nepieļauj **personas datu nodošanu** starp divām dalībvalsts pārvaldes iestādēm un šo datu turpmāku apstrādi, ja attiecīgā persona par to iepriekš nav bijusi informēta.

S. Bara un vairāki citi Rumānijas pilsoņi iesniedza sūdzību Rumānijas tiesā tāpēc, ka nodokļu administrācija bija paziņojusi par viņu deklarētajiem ienākumiem Valsts sociālā nodrošinājuma kasei, kura pēc tam pieprasīja nesamaksāto veselības apdrošināšanas sistēmas maksājumu samaksu. Izskatot Rumānijas tiesas lūgumu, Tiesa nosprieda, ka saskaņā ar direktīvu par personas datu apstrādi iestādei, kuras rīcībā ir dati, ir jāinformē attiecīgā persona par šo datu nodošanu citam subjektam. Lai gan valsts tiesību aktos var paredzēt atbrīvojumu no šī pienākuma, tajos ir jābūt definētai gan nododamajai informācijai, gan arī nodošanas kārtībai. Savukārt iestādei, kas saņem datus, ir jāinformē attiecīgā persona it īpaši par datu apstrādes mērķiem, kā arī par tās piekļuves tiesībām un tiesībām koriģēt datus. (*Spriedums Bara u.c., 2015. gada 1. oktobris, C-201/14*)

PATĒRĒTĀJU AIZSARDZĪBA

Cik lielā mērā attēli uz pārtikas preces iesaiņojuma var maldināt patērētāju? Attēlos uz augļu tējas iesaiņojuma bija norādītas avenes un vaniļas ziedi. Patiesībā, lai gan uz iesaiņojuma norādītais sastāvdaļu uzskaitījums bija precīzs, tēja nesaturēja dabīgas sastāvdaļas. Tiesa atgādināja, ka ar ES tiesībām tiek prasīts, lai patērētāja rīcībā būtu **pareiza, neitrāla un objektīva informācija**. Ja marķējums liecina par tādu sastāvdaļu esamību, kuras patiesībā nav iekļautas, pircējs var tikt maldināts pat gadījumā, ja sastāvdaļu uzskaitījums kā tāds ir pareizs. (Spriedums *Teekanne*, 2015. gada 4. jūnijs, C-195/14)

Tiesa tāpat izskaidroja Eiropas patērētāju tiesības attiecībā uz **informāciju, kas norādāma uz minerālūdens etiķetēm**. Tā apstiprināja, ka uz pudeļu iesaiņojuma norādītajam nātrija daudzumam ir jāatbilst kopējam nātrija daudzumam visās tā formās (galda sāls un nātrija bikarbonāts). Ja ūdens tiktu prezentēts kā tāds, kas satur maz sāls, lai gan tajā ir daudz nātrija bikarbonāta, patērētājs varētu tikt maldināts. (Spriedums *Neptune Distribution*, 2015. gada 17. decembris, C-157/14)

Patērētāji ir aizsargāti arī attiecībā uz **patēriņa preču pirkšanu un garantiju**. Nīderlandes pilsonis autoveikalā iegādājās lietotu transportlīdzekli, kas trīs mēnešus vēlāk pārvietošanās laikā aizdegās. Tiesa apstiprināja, ka valsts tiesa var pēc savas ierosmes piemērot Eiropas Savienības regulējumu šajā jomā, kurā patērētājam tostarp ir paredzēts vieglāks pierādīšanas pienākums: principā tiek pieņemts, ka neatbilstība, kas atklājas sešu mēnešu laikā kopš preces piegādes, ir pastāvējusi piegādes brīdī. Patērētājam ir jāpierāda, ka neatbilstība pastāv, bet viņam nav jāpierāda nedz tās cēlonis, nedz arī tas, ka neatbilstības esamībā ir vainojams pārdevējs. (Spriedums *Faber*, 2015. gada 4. jūnijs, C-497/13)

Gaisa pārvadājumu jomā Tiesa no jauna precizēja pasažieru tiesību apjomu. Attiecībā uz katru lidojumu no ES lidostas, ja elektroniskajā biļešu iegādes sistēmā tiek piedāvāti vairāki lidojuma

maršruti, ikvienā brīdī ir jānorāda galīgā cena, sniedzot tās sadalījumu atbilstoši katram iekļautajam gaisa pārvadājuma pakalpojumam. Šī norāde ir jāsniedz par katru piedāvāto lidojumu, nevis tikai par pasažiera izvēlēto lidojumu. Patērētājam ir jāspēj faktiski salīdzināt dažādu gaisa pārvadājuma pakalpojumu cenas. (Spriedums *Air Berlin*, 2015. gada 15. janvāris, C-573/13)

Turklāt Tiesa apstiprināja, ka gadījumā, ja pasažieru lidojums tiek atcelts, saskaņā ar ES regulējumu gaisa pārvadātājam ir jāmaksā viņiem kompensācija (no 250 līdz 600 EUR). Šis pienākums ir jāievēro arī tad, ja lidmašīnai ir neparedzētas tehniskas problēmas, jo gaisa pārvadātājiem ir jāmaksā pasažieriem kompensācija pat šajā gadījumā. Pārvadātāji var tikt atbrīvoti no sava pienākuma tikai ļoti retos izņēmuma gadījumos (slēpti ražošanas defekti, kas ietekmē lidojumu drošību, sabotāža vai terorisma akti). (Spriedums *van der Lans*, 2015. gada 17. septembris, C-257/14)

Visbeidzot, Tiesa sprieda par to patērētāju aizsardzību, kas ir noslēguši **hipotekārā aizdevuma līgumus**, lai iegādātos galveno mājokli. Ja līgumā ir iekļauta klauzula, kurā ir paredzēta prettiesiska procentu likme, valsts tiesa var vai nu pārrēķināt procentu likmi, vai nu atstāt šo klauzulu bez piemērošanas, ja tā to uzskata par negodīgu. (Spriedums *Unicaja Banco*, 2015. gada 21. janvāris, apvienotās lietas C-482/13 u.c.)

IECEĻOTĀJU TIESĪBAS UN PIENĀKUMI

Noteikumi par tādu trešo valstu pilsoņu integrāciju, kuri uzturas dalībvalstīs, it īpaši ir vērsti uz to, lai veicinātu ekonomisko un sociālo kohēziju šajās dalībvalstīs. Saskaņā ar ES tiesībām dalībvalstis var piešķirt **pastāvīgā iedzīvotāja** statusu trešo valstu valstspiederīgajiem, kuri līdz sava pieteikuma iesniegšanai ir likumīgi un bez pārtraukuma uzturējušies dalībvalstu teritorijā piecus gadus.

Nīderlandē trešo valstu valstspiederīgajiem ir pienākums nokārtot **integrācijas eksāmenu**, lai pierādītu pietiekamas valodas zināšanas un zināšanas par Nīderlandes sabiedrību, un par šī pienākuma neizpildi ir paredzēts naudas sods. Atbildot uz Nīderlandes tiesas uzdotu jautājumu, Tiesa norādīja, ka dalībvalstis drīkst prasīt no pastāvīgajiem iedzīvotājiem, lai viņi nokārtotu šādu eksāmenu. Tomēr šī pienākuma izpildes kārtība (piemēram, dalības maksas apmērs) nedrīkst apdraudēt ar ES tiesībām veicināmā sociālās kohēzijas mērķa sasniegšanu. (Spriedums *P un S*, 2015. gada 4. jūnijs, C-579/13)

Turklāt Eiropas Savienības direktīvā ir noteikts, ka trešās valsts pilsonis, kas likumīgi uzturas dalībvalstī, ar zināmiem nosacījumiem var īstenot tiesības uz **ģimenes atkalapvienošanos**. Viņa ģimenes locekļiem, kas vēlas viņam pievienoties, var, piemēram, uzlikt pienākumu nokārtot integrācijas eksāmenu. Atbildot uz Nīderlandes tiesas jautājumu par šī eksāmena saderību ar direktīvu par tiesībām uz ģimenes atkalapvienošanos, Tiesa apstiprināja, ka dalībvalstis drīkst prasīt, lai trešās valsts valstspiederīgie

pirms atkalapvienošanās nokārto integrācijas eksāmenu. Tomēr personas, kuras nevar ierasties uz eksāmenu vai to nokārtot (piemēram, sava vecuma vai veselības stāvokļa dēļ), īpašā situācija ir jāņem vērā, lai atbrīvotu viņu no šī pienākuma. (Spriedums *K un A*, 2015. gada 9. jūlijs, C-153/14)

ES tiesībās ir paredzēti arī visās dalībvalstīs piemērojamie noteikumi, kas regulē trešo valstu valstspiederīgo, kuri dalībvalsts teritorijā uzturas nelikumīgi, aizturēšanu un izraidīšanu.

Itālijas krimināltiesa uzdeva Tiesai jautājumu par tā saucamo “atgriešanas direktīvu”. Tiesa nosprieda, ka dalībvalsts, ievērojot pamattiesības, drīkst uzlikt **kriminālsodu** (tādu kā brīvības atņemšana no viena līdz četriem gadiem, kā tas ir Itālijā) trešās valsts valstspiederīgajam, kas pēc viņa atgriešanas uz savu izcelsmes valsti, kura tikusi veikta ar agrāku atgriešanas procesu, no jauna prettiesiski ieceļo šīs dalībvalsts teritorijā, pārkāpjot ieceļošanas aizliegumu. (Spriedums *Skerdjan Celaj*, 2015. gada 1. oktobris, C-290/14)

DARBA ŅĒMĒJU TIESĪBU AIZSARDZĪBA

ES tiesību mērķis ir nodrošināt taisnīgu līdzsvaru starp darbinieku darba pienākumiem un privāto dzīvi. Šajā ziņā tajās ir paredzēti vairāki noteikumi par darba līgumu izpildes kārtību, piemēram, par darba laika organizēšanu.

ES tiesībās principā nav paredzēts noteikt minimālo algu, tomēr tajās var tikt iekļauti zināmi noteikumi, kuru pamatā ir sociāli un konkurences apsvērumi.

Runājot vispārīgi, darba nedēļas ilgums nedrīkst pārsniegt 48 stundas un ikvienam darbiniekam ir tiesības uz minimālo dienas un nedēļas atpūtas laiku. Izskatot Eiropas Komisijas prasību, kurā tā bija norādījusi, ka Grieķija un Īrija neievēro šos noteikumus, Tiesa konstatēja, ka Grieķija patiešām ir pārkāpusi ES tiesības, jo darbībai ārsta profesijā nebija paredzēts nedz maksimālais 48 stundu **nedēļas darba laiks**, nedz arī **minimālais** dienas un nedēļas **atpūtas laiks**.

Turpretim Komisijai neizdevās pierādīt Īrijas valsts pienākumu neizpildi saistībā ar slimnīcu ārstu darba apstākļiem specializācijas iegūšanas laikā. (Spriedums Komisija/Īrija, 2015. gada 9. jūlijs, C-87/14, un spriedums Komisija/Grieķija, 2015. gada 23. decembris, C-180/14)

Atbildot uz Spānijas tiesas uzdotu jautājumu, Tiesa precizēja, ka tehnisko darbinieku, kuri nodarbojas ar aprīkojuma uzstādīšanu un apkopi un kuriem nav noteiktas vai pastāvīgas darba vietas, **pārvietošanās** laiks starp savu dzīvesvietu un attiecīgās dienas pirmā vai pēdējā klienta atrašanās vietu ir darba laiks. Tāpat brauciena laiku, kas šiem tehniskajiem darbiniekiem, kuriem dažkārt darbi ir jāveic vietās, kuras atrodas tālāk par 100 km no viņu dzīvesvietas, ir jāpavada savā transportlīdzeklī, viņu darba devējs nedrīkst uzskatīt par atpūtas laiku. (Spriedums *Federación de Servicios Privados del sindicato Comisiones obreras*, 2015. gada 10. septembris, C-266/14)

Kādā Vācijas lietā Tiesa tāpat nosprieda, ka publiskā iepirkuma līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu var pakārtot tam, ka pretendenti apņemas maksāt darbiniekiem, kuri sniegtu pakalpojumus, publiskā iepirkuma dalībvalstī piemērojamo **minimālo darba algu**. (Spriedums *RegioPost*, 2015. gada 17. novembris, C-115/14)

BRĪVAS KONKURENCES NODROŠINĀŠANA

Konkurence ir būtisks aspekts ES iekšējā tirgus sekmīgai darbībai. Eiropas Savienības Tiesa rūpējas par to noteikumu ievērošanu, kas ir paredzēti, lai nodrošinātu godīgu konkurenci starp uzņēmumiem iekšējā tirgū un lai patērētāji varētu izmantot augstākās kvalitātes preces un pakalpojumus par izdevīgākām cenām.

Katru gadu Tiesā un Vispārējā tiesā tiek ierosinātas vairākas lietas saistībā ar darbībām, kas nepieļauj, ierobežo vai kropļo konkurenci iekšējā tirgū, tādām kā:

- ◆ valsts atbalsts, kas ir paredzēts, lai uzņēmumi gūtu priekšrocības;
- ◆ koncentrācija (uzņēmumu iegūšana vai apvienošanās, kas kļūst prettiesiska, ja tā rada vai pastiprina dominējošo stāvokli, kurš var izraisīt ļaunprātīgu izmantošanu);
- ◆ aizliegtas vienošanās (nolīgumi starp uzņēmumiem, piemēram, attiecībā uz tirgus sadali, ražošanas kvotu noteikšanu vai cenām).

2015. gadā Vispārējā tiesa apstiprināja Komisijas lēmumu, ar kuru tika aizliegts koncentrācijas darījums starp divām sabiedrībām, kuras darbojas **finanšu tirgu** jomā, proti, *Deutsche Börse* (Vācijas biržu pārvaldošais uzņēmums) un *NYSE Euronext* (Ņujorkas, Parīzes, Amsterdamas, Briseles un Lisabonas biržas pārvaldošais uzņēmums). Paredzētā koncentrācija būtu radījusi dominējošu stāvokli vai kvazimonopola situāciju, kas nodarītu kaitējumu citiem tirgus dalībniekiem. (*Spriedums Deutsche Börse/Komisija, 2015. gada 9. marts, T-175/12*)

Izskatot apelācijas sūdzību par Vispārējās tiesas pirms gada pasludināto spriedumu attiecībā uz aizliegtu vienošanos šķidro kristālu displeju (*LCD*) tirgū, Tiesa apstiprināja preventīvo naudas sodu 288 miljonu EUR apmērā, kas tika uzlikts Taivānas sabiedrībai *InnoLux*. Komisija bija pareizi definējusi tirgu, kurā darbojas šī sabiedrība, tas ir, *LCD* displejus saturošu gala produktu (datori, televizori) tirgu, nevis tikai displeju tirgu. Tādējādi Tiesa apstiprināja Vispārējās tiesas spriedumu un tātad – Komisijas lēmumu. (*Spriedums InnoLux/Komisija, 2015. gada 9. jūlijs, C-231/14 P*)

Visbeidzot, Vispārējā tiesa atcēla Komisijas lēmumu, ar kuru vairākām gaisa pārvadājumu kompānijām tika uzlikti naudas sodi par kopējo summu aptuveni 790 miljonu EUR apmērā par to dalību aizliegtas vienošanās darbībā **kravu aviopārvadājumu** tirgū. Pretkonkurences rīcība attiecās uz “degvielas piemaksu” un “drošības piemaksu” (kas tika ieviesta, lai īstenotu drošības pasākumus, kuri tika paredzēti pēc 2001. gada 11. septembra teroristu uzbrukumiem). Konstatējusi, ka Komisijas lēmumā ir iekšējās pretrunas, kas apdraud aviokompāniju tiesības uz aizstāvību, Vispārējā tiesa šos naudas sodus atcēla. (*Spriedums Air Canada u.c./Komisija, 2015. gada 16. decembris, T-9/11 u.c.*)

ĀRPOLITIKA UN IEROBEŽOJOŠIE PASĀKUMI

“Ierobežojošie pasākumi” ir ārpolitikas instruments, ar kuru ES vēlas panākt pārmaiņas trešās valsts politikā vai rīcībā. Ierobežojošo pasākumu formas var būt ieroču embargo, līdzekļu iesaldēšana, aizliegums ieceļot un šķērsot ES teritoriju, importa un eksporta aizliegums utt. Tie var būt vērsti pret valdībām, sabiedrībām, fiziskām personām, kā arī grupām vai organizācijām (tādām kā teroristu grupas).

Tiesa un Vispārējā tiesa ir jau izskatījušas vairākas lietas par sankcijām, kas tika piemērotas organizācijām un personām no dažādām valstīm, tādām kā Afganistāna, Baltkrievija, Ēģipte, Irāna, Lībija, Kotdivuāra, Krievija, Sīrija, Tunisija, Ukraina vai Zimbabve.

Vispārējā tiesa nosprieda, ka Padome var uzskatīt, ka persona ir saistīta ar valsts vadītājiem, balstoties tikai uz to, ka minētā persona ar šiem vadītājiem ir saistīta ar ģimenes saitēm. Tādējādi Vispārējā tiesa apstiprināja ierobežojošo pasākumu, kas tika noteikti pret **Mohamedu Maklūfu**, kurš ir Sīrijas prezidenta **Bašāra al Asada** tēvocis, tiesiskumu. (Spriedums *Makhlouf/Padome*, 2015. gada 21. janvāris, T-509/11)

Turpretim Vispārējā tiesa uzskatīja, ka Padome nedrīkst iesaldēt personas līdzekļus, neprecizējot faktus, kas tiek izvirzīti pret šo personu, un tās atbildību. Tātad Padome nevarēja uzskatīt **Andriju Portnovu** (agrākā Ukrainas prezidenta Viktora Janukoviča bijušais padomnieks) par atbildīgu par līdzekļu nelikumīgu piesavināšanos Ukrainā tikai tāpēc, ka pret viņu šajā valstī tiek veikta pirmstiesas izmeklēšana. (Spriedums *Portnov/Padome*, 2015. gada 26. oktobris, T-290/14)

Vispārējā tiesa arī atcēla lielāko daļu dokumentu, kas paredz Baltkrievijas futbola kluba **Dynamo-Minsk** līdzekļu iesaldēšanu, jo Padome nepierādīja, ka kluba īpašnieki atbalsta Baltkrievijas prezidenta Lukašenko režīmu vai gūst no tā labumu. (Spriedums *FC Dynamo-Minsk/Padome*, 2015. gada 6. oktobris, T-275/12 un T-276/12)

EUROZONA UN KRĪZE

Lai izbeigtu pēc eurozonas krīzes notikušās spekulācijas, kuras bija vērstas uz vairāku dalībvalstu parādiem, Eiropas Centrālā banka (ECB) nolēma 2012. gadā izveidot jaunu finanšu mehānismu, solot monetārās politikas ārkārtas traucējumu gadījumā neierobežoti iepirkt dalībvalsts Valsts kases izdotās “valstu obligācijas” (**tiešo monetāro darījumu** jeb TMD mehānisms). ECB šādi paredzēja novērst inflāciju procentu likmei, kas tirgū tiek pieprasīta to dalībvalstu parādu finansēšanai (tādu kā Grieķija, Spānija un Portugāle), kuras ir novājinājusi ekonomiskās situācijas pasliktināšanās. ECB uzskata, ka ar vienkāršu paziņojumu par šo programmu pietika, lai panāktu vēlamo iedarbību (programma tā arī netika konkrēti īstenota).

Izskatot pret šo programmu izteiktos privātpersonu iebildumus, Vācijas Federālā konstitucionālā tiesa uzdeva Tiesai jautājumu, vai ECB TMD programma ir saderīga ar ES tiesībām.

Tiesa norādīja, ka ECB patiešām bija kompetenta pieņemt šādu programmu, jo tā iekļaujas vienotajā monetārajā politikā, kas ECB ir jānodrošina, lai saglabātu cenu stabilitāti. Turklāt ECB nepārkāpa ES tiesībās paredzēto valstu parādu monetārās finansēšanas aizliegumu. Lai gan ES tiesībās ir aizliegta jebkāda ECB finanšu palīdzības sniegšana dalībvalstij, tajās nav izslēgta ECB iespēja atpirkt no valsts kreditoriem tās izdotas obligācijas. (*Spriedums Gauweiler u.c., 2015. gada 16. jūnijs, C-62/14*)

B. TIESAS DARBĪBAS GALVENIE RĀDĪTĀJI

TIESA

Tiesā pamatā var ierosināt lietas saistībā ar:

- ◆ **lūgumiem sniegt prejudiciālu nolēmumu**, ja valsts tiesai ir šaubas par ES pieņemta akta interpretāciju vai tā spēkā esamību. Šajā gadījumā valsts tiesa aptur tajā notiekošo tiesvedību un vēršas Tiesā, kura spriež par attiecīgo normu interpretāciju vai spēkā esamību. Saņēmusi Tiesas nolēmumā ietverto skaidrojumu, valsts tiesa var atrisināt tajā izskatāmo strīdu. Lietās, kurās ir vajadzīga atbilde ļoti īsā termiņā (piemēram, saistībā ar patvērumu, robežkontroli, bērnu nolaupīšanu utt.), ir paredzēta steidzamības prejudiciāla nolēmuma tiesvedība ("PPU");
- ◆ **apelācijas sūdzībām**, kas ir vērstas pret Vispārējās tiesas pasludinātiem nolēmumiem un ir tiesību aizsardzības līdzekļi, kuri Tiesai ļauj atcelt Vispārējās tiesas nolēmumu;
- ◆ **tiešajām prasībām**, kuras galvenokārt ir vērstas uz to, lai
 - panāktu ES tiesību akta atcelšanu ("prasība atcelt tiesību aktu") vai
 - konstatētu dalībvalsts pieļautu ES tiesību neizpildi ("**prasība sakarā ar pienākumu neizpildi**"). Ja dalībvalsts neievēro spriedumu, ar kuru ir konstatēta pienākumu neizpilde, otras prasības, kas tiek saukta par **prasību sakarā ar "dubultu neizpildi"**, iznākumā Tiesa var piemērot naudas sodu;
- ◆ lūgumu sniegt **atzinumu** par nolīguma, ko ES paredz noslēgt ar trešo valsti vai starptautisku organizāciju, saderību ar Līgumu noteikumiem. Šo lūgumu var iesniegt dalībvalsts vai ES iestāde (Parlaments, Padome vai Komisija).

713

ierosinātas lietas

436

no tām
4 PPU

prejudiciāla nolēmuma tiesvedības

Dalībvalstis, kuras iesniegušas lielāko lūgumu skaitu

Vācija	79
Itālija	47
Nīderlande	40
Spānija	36
Beļģija	32

48

tiešās
prasības

no tām

34 prasības sakarā ar pienākumu neizpildi un
3 prasības sakarā ar “dubultu neizpildi”

215

apelācijas par
Vispārējās
tiesas
nolēmumiem

3

atzinumi

 616 izskatītas lietas	404 prejudiciāla nolēmuma tiesvedības	
	70 tiešās prasības	no tām 26 konstatēti pienākumu neizpildes gadījumi pret 13 dalībvalstīm
		no tām 3 prasības sakarā ar “dubultu neizpildi”
	Apelācijas par Vispārējās tiesas nolēmumiem 134 no tām 25 gadījumos Vispārējās tiesas nolēmums tika atcelts	1 atzinums Vidējais tiesvedības ilgums 15,6 mēneši Steidzamajā prejudiciāla nolēmuma tiesvedībā: 1,9 mēneši

Izskatīto lietu galvenās jomas

Brīvības, drošības un tiesiskuma telpa		49
Intelektuālais un rūpnieciskais īpašums		51
Konkurence un valsts atbalsts		49
Lauksaimniecība		20
Nodokļi		55
Pārvietošanās un uzņēmējdarbības brīvība un iekšējais tirgus		74
Patērētāju aizsardzība		29
Sociālās tiesības		44
Vide		27

VISPĀRĒJĀ TIESA

Vispārējā tiesa izskata prasības, ko personas un sabiedrības ceļ par ES tiesību aktiem, kuri tām ir adresēti vai kuri tās skar tieši un individuāli, kā arī dalībvalstu celtas prasības. Lielākā daļa šo strīdu ir ekonomiska rakstura: konkurence un valsts atbalsts, komerciālas aizsardzības pasākumi, Eiropas Savienības preču zīmes. Par Vispārējās tiesas spriedumiem Tiesā var iesniegt apelācijas sūdzību, kura ir ierobežota ar tiesību jautājumiem.

831

ierosināta lieta

382

tiešās
prasības

Sadale pēc prasītāju veidiem

- 342** privātpersonu ierosinātas lietas
- 39** dalībvalstu ierosinātas lietas
- 1** iestāžu ierosināta lieta

302

prasības par
intelektuālo un
rūpniecisko īpašumu

36

apelācijas par
Civildienesta tiesas
 nolēmumiem

Juridiskās
palīdzības lūgumi

67

Lietas dalībnieki, kas nespēj segt tiesāšanās izmaksas, var lūgt bezmaksas juridiskās palīdzības piešķiršanu

987

izskatītas
lietas

851

tiešā prasība

37

apelācijas par
Civildienesta tiesas
 nolēmumiem

no tām

14

gadījumos Civildienesta tiesas
 nolēmums tika atcelts

Vidējais
tiesvedības ilgums

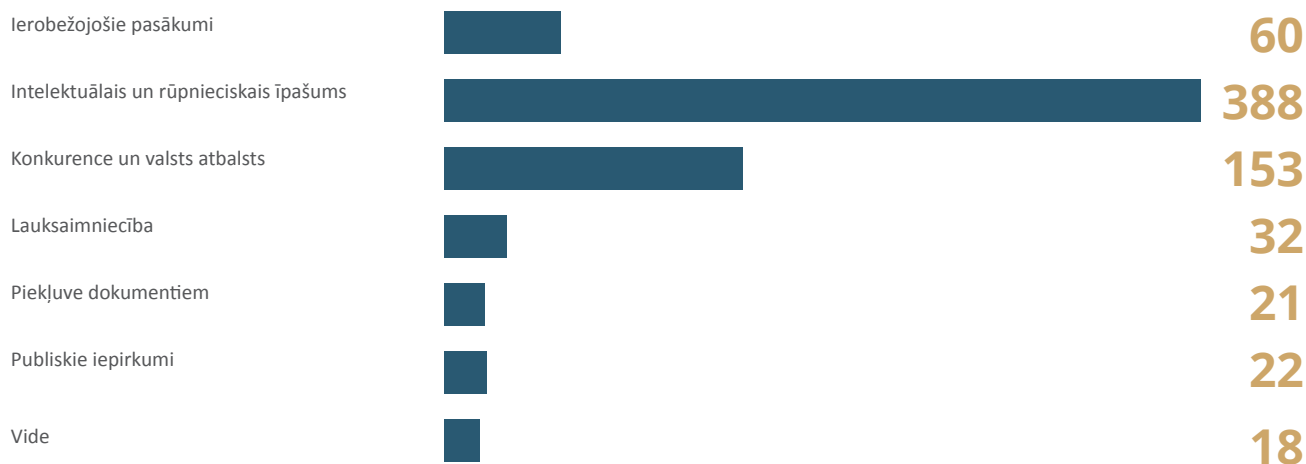

20,6
mēneši

Nolēmumi, par kuriem
tika iesniegta apelācijas
sūdzība Tiesā

27 %

Izskatīto lietu galvenās jomas

CIVILDIENESTA TIESA

Civildienesta tiesas uzdevums ir izskatīt strīdus starp Eiropas Savienības iestādēm un to personālu (aptuveni 40 000 personu visās ES iestādēs un aģentūrās kopā). Šie strīdi attiecas galvenokārt uz darba attiecībām šaurā nozīmē, kā arī sociālā nodrošinājuma sistēmu.

167

ierosinātas lietas

152

izskatītas lietas

no tām
14

lietas ir atrisinātas
ar mierizlīgumu,

tas ir, vairāk nekā

9 %

12,1
mēnesis

Vidējais tiesvedības ilgums

Nolēmumi, par kuriem tika iesniegta
apelācijas sūdzība Vispārējā tiesā

28 %

3

ATVĒRTĪBAS UN SADARBĪBAS GADS

A. SVARĪGĀKIE NOTIKUMI

Eiropas Savienības Tiesas dialogs ar valstu tiesām un Eiropas pilsoņiem nav ierobežots ar tiesas spriešanu. Katru gadu notiek arī daudzi sadarbības pasākumi.

Šajā ziņā 2015. gads bija sanāksmēm un diskusijām bagāts – tās palīdz informēt par ES tiesībām un judikatūru un veicina to izpratni.

17. aprīlis

“European Law Moot Court Competition” fināls

European Law Moot Court Competition, ko jau gandrīz 30 gadus organizē *European Law Moot Court Society*, ir tiesas procesa izspēju konkurss, kura mērķis ir veicināt ES tiesību zināšanas tiesību zinātņu studentu vidū. Finālspēle, kas tiek uzskatīta par **vienu no prestižākajām sacensībām pasaulē**, katru gadu notiek Tiesā, un tajā komandas, ko veido studenti ne tikai no visām ES dalībvalstīm, bet arī no Amerikas Savienotajām Valstīm, sacenšas debatēs žūrijas priekšā, kuru veido Tiesas, Vispārējās tiesas un Civildienesta tiesas locekļi.

9. maijs

Iestādes “atvērto durvju” diena

Saistībā ar Eiropas dienu, kas visās dalībvalstīs tiek svinēta 9. maijā, lai atcerētos Francijas ministra Robēra Šūmana 1950. gada 9. maijā teikto runu, Eiropas Savienības Tiesa organizē “atvērto durvju” dienu. Tā ļauj pilsoņiem iepazīties ar iestādi, tās uzdevumiem un darbību, kā arī tās arhitektūru vai tās izstādītajiem dalībvalstu aizdomājumiem mākslas darbiem, kuri parāda Eiropas mākslas un kultūras tradīciju dažādumu. Tiesa piesaistīja **3791 apmeklētāju**, kas ir vēl nebijis apmeklējumu rekords.

8. jūnijs

Kolokvijs saistībā ar *liber amicorum* svinīgu pasniegšanu V. Skourim

Saistībā ar *liber amicorum* svinīgu pasniegšanu V. Skourim, kurš divpadsmit gadus pildīja iestādes priekšsēdētāja pienākumus, tika rīkots kolokvijs “Eiropas Savienības Tiesa tās priekšsēdētāja Vasiļa Skoura laikā”. Šajā sakarā vairāki dalībvalstu augstāko tiesu priekšsēdētāji un agrākie priekšsēdētāji, kā arī augsti ES iestāžu pārstāvji Francijas Valsts padomes priekšsēdētāja Ž. M. Sovē laipnā vadībā izteicās par Tiesas judikatūras nozīmīgumu **tiesiskuma un ES tiesību vienotības saglabāšanā**.

28.–30. jūnijs

Tiesnešu forums

159 tiesneši no dažādām dalībvalstu tiesu instancēm piedalās forumā, kurā notiek Eiropas un valstu tiesu viedokļu apmaiņa par dažādiem nozīmīgiem ES tiesību jautājumiem. Šī ikgadējā pasākuma mērķis ir stiprināt starptiesu dialogu, ko Tiesa ar valstu tiesām uztur it īpaši saistībā ar lūgumiem sniegt prejudiciālu nolēmumu, kā arī veicināt ES tiesību izplatīšanu un vienveidīgu piemērošanu, jo valsts tiesas ir pirmās, kas piemēro šīs tiesību normas tajās izskatāmajiem strīdiem.

9. decembris

Tiesas vēsturisko arhīvu oficiālās atvēršanas ceremonija

Saistībā ar Tiesas vēsturisko arhīvu nodošanu Eiropas Universitātes institūtam Florencē notiek oficiāla ceremonija. Šie arhīvi, ko veido iestādes tiesvedības un administratīvie dokumenti par vairāk nekā 30 gadu laikposmu, tādi kā tās pirmā priekšsēdētāja runa vai pirmā procesuālā dokumenta reģistrācija, tādējādi parāda iestādes attīstību. Ceremonijas dienā uz Florenci jau bija nosūtītas **3539 lietas**, kuras veido 112 garummetrus, atspoguļojot Eiropas uzbūves vēsturi no tiesas spriešanas darbības dimensijas.

Oficiālie apmeklējumi Tiesā

2015. gadā Tiesai bija gods uzņemt dažādas augstu stāvošas dalībvalstu personas. Piemēram, **Luksemburgas lielhercogs** oktobrī apmeklēja Tiesu saistībā ar *Magna Carta* izstādi. Slovēnijas premjerministrs Miro Serars, Dānijas tieslietu ministrs Martins Lidegārds, Portugāles ārlietu ministrs Rujs Šanserele de Mašete un Itālijas Deputātu palātas priekšsēdētāja Laura Boldrini dažādu oficiālo vizīšu Luksemburgā gaitā tikās arī ar iestādes locekļiem, šādi turpinot starp Tiesu un dalībvalstu tiesām institucionālās apmaiņas ietvaros pastāvošo dialogu.

B. GALVENIE RĀDĪTĀJI

Pastāvīgs dialogs ar tieslietu profesionāļiem

- Starptiesu dialoga uzturēšana ar valstu tiesnešiem

1627
tiesneši piedalījās Tiesas
organizētos semināros

- valstu tiesnešu uzņemšana ikgadējā tiesnešu forumā vai 6 vai 10 mēnešu praksē kāda iestādes locekļa kabinetā
- Tiesā rīkoti semināri
- valstu tiesnešiem paredzēti priekšlasījumi Eiropas tiesu tīkla vai asociāciju ietvaros
- dalība valstu augstāko tiesu svinīgās tiesas gada atklāšanas pasākumos un tikšanās ar Eiropas augstāko tiesu priekšsēdētājiem vai priekšsēdētāju vietniekiem

- ES tiesību piemērošanas un izpratnes veicināšana tieslietu profesionāļu vidū

597 apmeklētāju grupas

- dalībvalstu advokātiem vai valdību pārstāvjiem paredzēti priekšlasījumi
- akadēmiskajai pasaulei paredzēti priekšlasījumi

no tām

216

tieslietu profesionāļu grupas

252
juristi praktikanti,
kas ir uzņemti studiju laikā

1583
vieslasītāji:
studenti, pētnieki, profesori, kas ir veikuši
pētījumus iestādes bibliotēkā

Pastiprināts dialogs ar Eiropas Savienības pilsoņiem

Aptuveni

20 000 informācijas pieteikumu mēnesī

Pastāvīgs oficiāls un institucionāls dialogs

4

ADMINISTRĀCIJA, **KAS KALPO TIESAS SPRIEŠANAI**

A. EFEKTĪVA, MODERNA UN DAUDZVALODĪGA ADMINISTRĀCIJA

Tiesas sekretārs, kas ir iestādes ģenerālsekretārs, Tiesas priekšsēdētāja pakļautībā vada administratīvos dienestus. Šī īpaši darbīgā gada noslēgumā viņš uzsver dienestu sniegto ieguldījumu, atbalstot ar tiesas spriešanu saistīto darbību.

Ar tiesas spriešanu saistītās darbības ārkārtējā intensitāte 2015. gadā ir atspoguļojusies arī dienestu produktivitātes straujā pieaugumā. Lai sasniegtu šos rezultātus, iestāde turpina apgūt visus ceļus, kas tai ļautu pēc iespējas labāk ievērot primāros uzdevumus – lietu izskatīšanas kvalitāti un ātrumu.

Kontekstā ar to, ka ar tiesas spriešanu saistītās darbības pieaug un katrai ES iestādei laikposmā no 2013. līdz 2017. gadam ir pienākums samazināt savu personālu par 5 %, kā to ir noteikušas ES budžeta iestādes, Tiesa ir izvēlējusies saglabāt savas darbības kodolu, pastiprinot tiesu instances. Šī attīstība ir īpaši uzsverama laikā, kad dienestiem ir jāsaskaras ar izaicinājumiem, tostarp saistībā ar Vispārējās tiesas tiesnešu skaita pieaugumu, ko ir apstiprinājušas abas likumdevējas iestādes (Eiropas Parlaments un Eiropas Savienības Padome).

Gada apskats sniedz vairākus piemērus tam, ka iestādes dienesti pilnībā piedalās darba metožu modernizēšanā, kas nāk par labu arī lietas dalībniekiem, kuri var izmantot procesuālo dokumentu elektroniskās iesniegšanas (*e-Curia*) radītās iespējas. Modernizēšana ir novērojama arī tādās jomās kā personāla vadība, veicinot dzimumu līdztiesību, vai visa personāla iesaistīšanās vides saglabāšanā. Visbeidzot, pateicoties pārdomātai daudzvalodu pieejai, Tiesa ir spējīga izskatīt lietu, lai kāda arī būtu ES oficiālā valoda, kurā tā ir tikusi ierosināta, un vēlāk nodrošināt savas judikatūras izplatīšanu visās oficiālajās valodās.

Iestādes vadības gada ziņojums, kas ir izstrādāts atbilstoši ES iestādēm piemērojamiem finanšu regulas noteikumiem un publicēts Tiesas interneta lapā, sniedz daudzus citus personāla un dienestu iesaistīšanās piemērus, lai efektīvi un dinamiski īstenotu iestādei atbilstoši Līgumiem uzticētos pienākumus.

Alfredo Calot Escobar
Sekretārs

Pateicoties pārdomātai daudzvalodu pieejai, Tiesa ir spējīga izskatīt lietu, lai kāda arī būtu ES oficiālā valoda, kurā tā ir tikusi ierosināta, un vēlāk nodrošināt savas judikatūras izplatīšanu visās oficiālajās valodās.

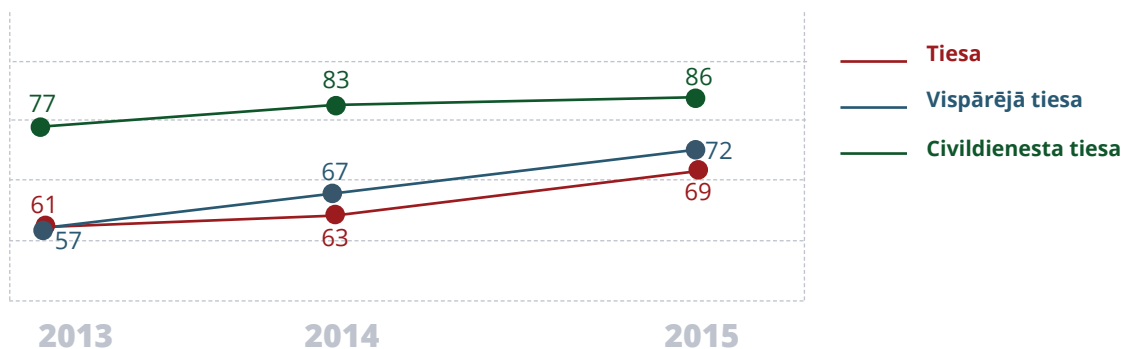

B. SKAITĻI UN PROJEKTI

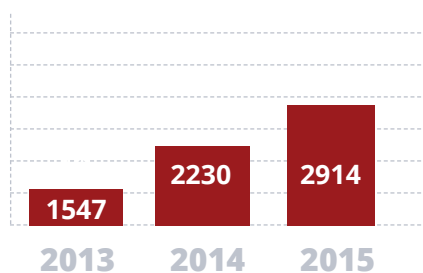
Pāreja uz elektronisko saziņu, kas kalpo tiesas spriešanai

Kopš 2011. gada informācijas apmaiņa starp tiesu kancelejām un tiesvedības dalībniekiem tiek veikta, izmantojot lietojumprogrammu *e-Curia*, kuru iestādes dienesti speciāli ir izstrādājuši, lai procesuālos dokumentus varētu droši iesniegt un pārsūtīt elektroniskā ceļā. Tā kā šī lietojumprogramma gūst arvien lielāku atzinību lietas dalībnieku un dalībvalstu pārstāvju vidū, tiek izstrādāta jauna *e-Curia* versija, lai ES privātpersonām un tiesām nodrošinātu arvien efektīvāku un labāk funkcionējošu pakalpojumu.

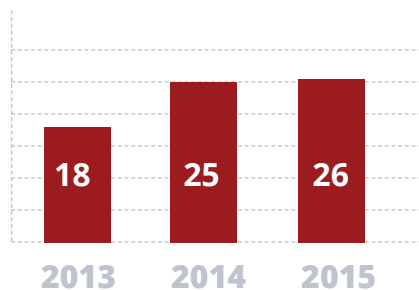
Ar *e-Curia* iesniegti procesuālie dokumenti procentuālā izteiksmē

Lietojumprogrammas *e-Curia* piekļuves kontu skaits

Dalībvalstu skaits, kas izmanto lietojumprogrammu *e-Curia*

Iestāde, kas iestājas par vīriešu un sieviešu līdztiesību

2122

ierēdņi un darbinieki
2015. gada 31. decembrī

Sieviešu pārstāvība

53 %

no administratoru amatiem

35 %

no vadošajiem amatiem
(vidējais un augstākais līmenis)

1287
61 %

835
39 %

Sieviešu pārstāvība atbildīgos administrācijas amatos nostāda Eiropas Savienības Tiesu augstāk par vidējo līmeni ES iestāžu vidū. Neraugoties uz minēto, 2015. gadā tika organizēta domu apmaiņa ar visām sievietēm, kas pilda vadošās funkcijas, lai noteiktu pasākumus, kuri var iedrošināt sieviešu kandidēšanu uz vadītāju amatiem un ilgtspējīgi nostiprināt viņu pārstāvību visās hierarhijas pakāpēs.

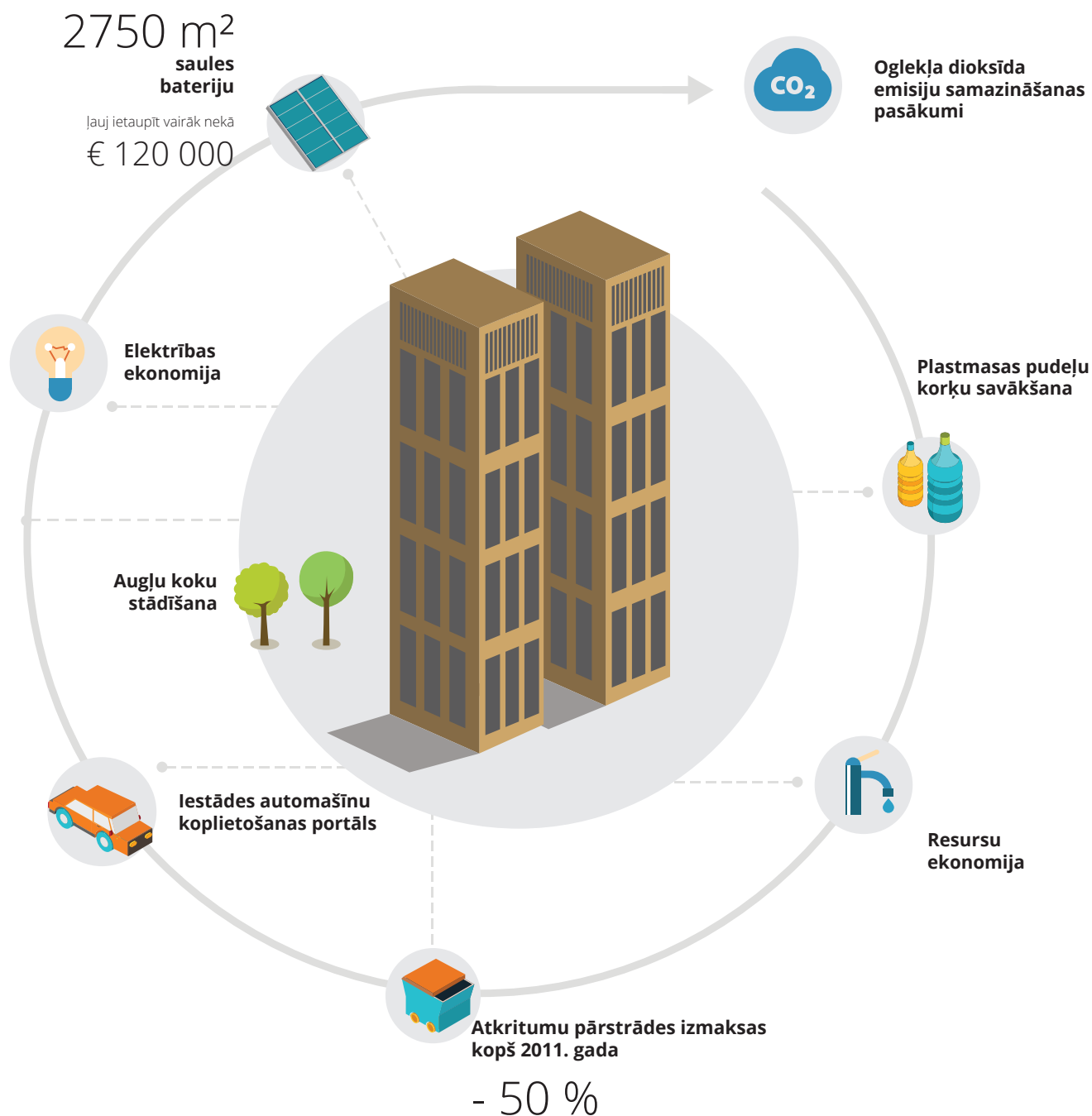

Būtiska iesaistīšanās vides saglabāšanā

Jau vairākus gadus Eiropas Savienības Tiesa īsteno ambiciozu vides politiku, lai ievērotu visstingrākās normas ilgtspējīgas attīstības un vides saglabāšanas jomā.

Iestāde arī piedalās procesā, kas tai ļauj iegūt *EMAS* (Vides vadības un audita sistēma) reģistrāciju.

Šī Vides vadības un audita sistēma tika izveidota 1993. gadā ar Eiropas Savienības regulu, un organizācijām, kuras atbilst stingriem nosacījumiem, ar to tiek piešķirtas tiesības iegūt reģistrāciju, kura apliecina to ieguldījumu vides saglabāšanā. Šajā ziņā Tiesa ir izstrādājusi īstenu vides politiku, kura tai ļauj jau tagad novērtēt tās ekoloģisko iesaisti un sasniegtos rezultātus.

Pārdomāta daudzvalodu pieeja

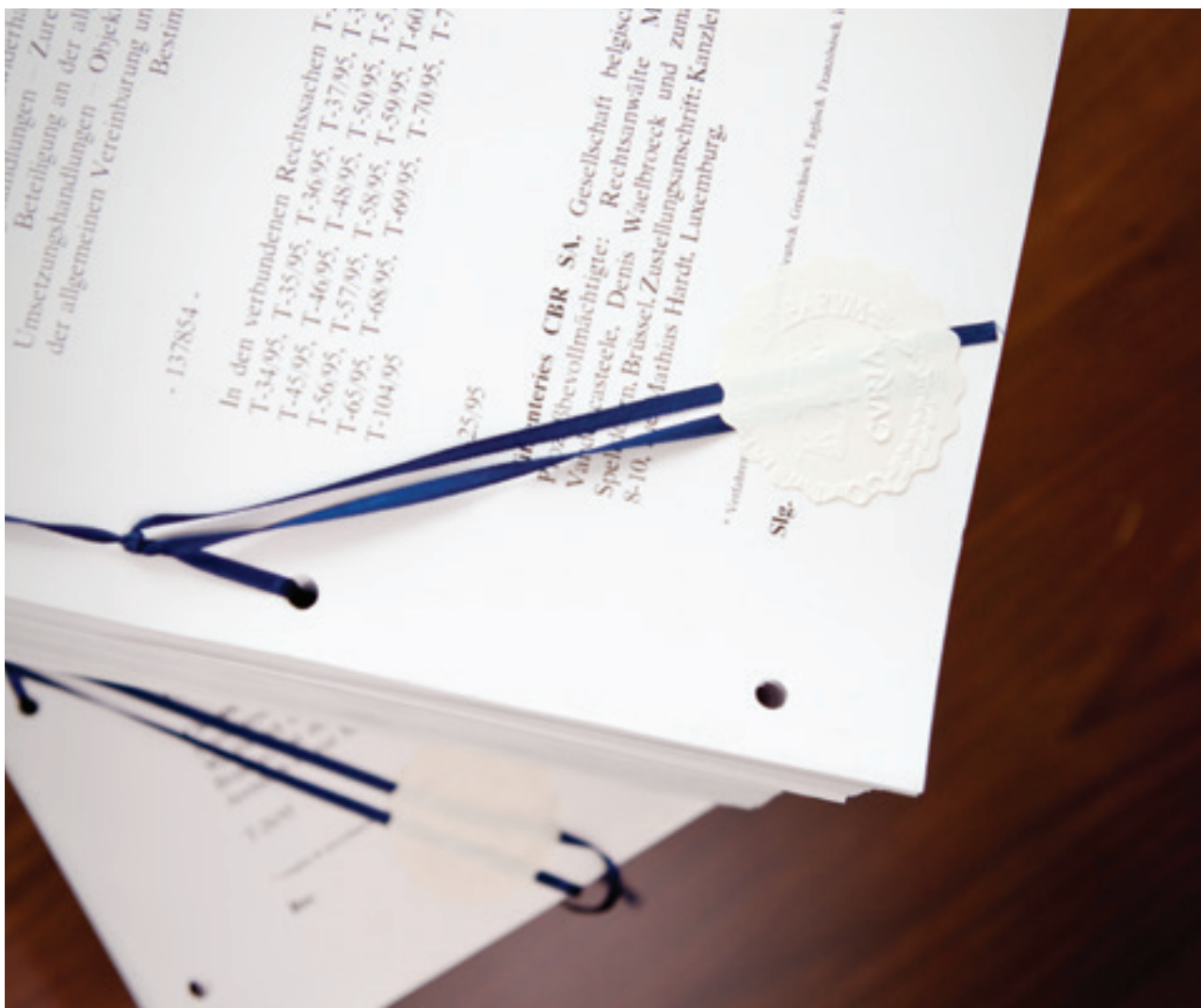
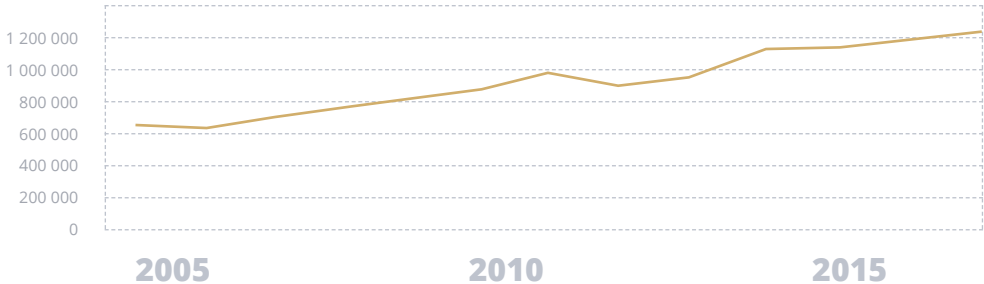
Tiesai, kas ir daudzvalodīga tiesu iestāde, ir jābūt spējīgai izskatīt lietu, lai kāda arī būtu ES oficiālā valoda, kurā tā ir tikusi ierosināta, un vēlāk nodrošināt savas judikatūras izplatīšanu visās oficiālajās valodās.

Ievērojot oficiālo valodu skaita pieaugumu (no 11 līdz 24 valodām 10 gadu laikā), iestādei piešķirto budžeta resursu stingro kontroli un to veidojošajām tiesu instancēm nodoto lietu skaita pastāvīgo pieaugumu (+ 50 % 10 gadu laikā), daudzvalodības saglabāšana prasa racionālu un pragmatisku pieeju. Tiesa ir noteikusi vairākus iekšējās ekonomijas pasākumus, lai ierobežotu valodu dienestu darba slodzi, bet tā arī izmanto jaunās tehnoloģijas, lai panāktu efektivitāti un ātrumu.

Valodu dienesti skaitļu izteiksmē

	75 tulki tiesas sēžu un debašu tulkošanai	625 juristi lingvisti rakstveida dokumentu tulkošanai
24 iespējamās tiesvedības valodas	 23 valodu nodaļas	
552 iespējamās valodu kombinācijas	 1 115 000 lappušu, ko 2015. gadā pārtulkoja tulkošanas dienests Tulkošanas apjoma samazinājums 2015. gadā (iekšējie ekonomijas pasākumi): 482 000 lappušu	

Tulkojamo lappušu skaita attīstība

5

SKATS NĀKOTNĒ: **TIESAS UZBŪVES REFORMA**

2015. gada 16. decembrī ES likumdevējs pieņēma regulu, ar ko tiek reformēta Eiropas Savienības Tiesas uzbūve. Šīs reformas mērķis ir nodrošināt Vispārējās tiesas, kurā 2015. gadā bija 28 tiesneši, aktuālās vajadzības un ilgtspējīgi nostiprināt Eiropas tiesu sistēmas efektivitāti kopumā.

56

Vispārējās tiesas tiesneši

2 tiesneši no katras dalībvalsts

Reforma tiek veikta trīs posmos

- ◆ Pirmais palielinājums par 12 Vispārējās tiesas tiesnešiem, kas daļēji īstenots 2016. gada aprīlī;
- ◆ 2016. gada septembrī, tas ir, nākamās daļējās Vispārējās tiesas locekļu nomaiņas laikā, tiesnešu skaits tiks palielināts par septiņiem, Civildienesta tiesu integrējot Vispārējā tiesā. Pēc tam Eiropas Savienības Tiesu veidos tikai divas tiesas (Tiesa un Vispārējā tiesa);
- ◆ 2019. gada rudenī nākamās Vispārējās tiesas locekļu nomaiņas laikā tiesnešu skaits visbeidzot tiks palielināts par deviņiem, kā rezultātā kopējais tiesnešu skaits būs 56; Vispārējā tiesā tāpat būs divi tiesneši no katras dalībvalsts. Dalībvalstu valdības tiek aicinātas tos iecelt, paturot prātā paritātes starp vīriešiem un sievietēm nozīmi.

Pateicoties Vispārējās tiesas tiesnešu skaita dubultošanai trīs posmu procesā, ko paredzēts īstenot līdz 2019. gadam, tiesa būs spējīga pielāgoties tās izskatāmo strīdu pieaugumam un pildīt savu uzdevumu kalpot Eiropas tiesvedībā iesaistītajām personām, ievērojot tiesvedības kvalitātes, efektivitātes un ātruma mērķus.

Reformu papildina jauna Vispārējās tiesas reglamenta izstrādāšana, kas stājas spēkā 2015. gada 1. jūlijā un kas pastiprinās šīs tiesas spēju izskatīt lietas saprātīgā laikā un ievērojot taisnīga procesa prasības.

6

SEKOJIET **IESTĀDES**
AKTUALITĀTĒM

Apmeklējiet Tiesas, Vispārējās tiesas un Civildienesta tiesas judikatūras meklēšanas portālu, izmantojot *Curia* interneta vietni

curia.europa.eu

Seko jiet judikatūras un iestādes aktualitātēm:

- aplūkojot **paziņojumus presei** adresē: curia.europa.eu/jcms/PressRelease
- abonējot Tiesas **RSS padevi**: curia.europa.eu/jcms/RSS
- sekojot iestādes **Twitter kontam**: @CourUEpresse vai @EUCourtPress
- lejuplādējot lietojumprogrammu **App CVRIA** viedtālruniem un planšetdatoriem

Lai uzzinātu vairāk par iestādes darbību:

- aplūkojiet lapu ar **2015. gada ziņojumu**: curia.europa.eu/jcms/AnnualReport
- lejuplādējiet **Tiesas darbības** ziņojumu: curia.europa.eu/jcms/judicialactivitylv
- lejuplādējiet **vadības ziņojumu**: curia.europa.eu/jcms/ManagementReporten

Aplūkojiet iestādes dokumentus

- **vēsturiskie arhīvi**: curia.europa.eu/jcms/archive
- **administratīvie dokumenti**: curia.europa.eu/jcms/documents

Apmeklējiet Eiropas Savienības Tiesas galveno mītni

Iestāde piedāvā ieinteresētajām personām vīziņu programmas, kas ir speciāli izstrādātas atbilstoši katras grupas interesēm (dalība tiesas sēdē, ekskursijas ēku vai mākslas darbu apskatei gida pavadībā, mācību vīzītes):

curia.europa.eu/jcms/visits

Lai saņemtu jebkāda veida informāciju attiecībā uz iestādi:

- rakstiet mums, izmantojot **saziņas veidlapu**: curia.europa.eu/jcms/contact

KĀ PASŪTĪT ES IZDEVUMUS

Bez maksas izdevumi

- Viens eksemplārs:
ar *EU Bookshop* starpniecību (<http://bookshop.europa.eu>).
- Vairāk nekā viens eksemplārs vai plakāti/kartes:
Eiropas Savienības pārstāvniecībās
(http://ec.europa.eu/represent_lv.htm),
Eiropas Savienības delegācijās valstīs, kas nav ES dalībvalstis
(http://eeas.europa.eu/delegations/index_lv.htm),
ar *Europe Direct* dienesta starpniecību
(http://europa.eu/contact/index_lv.htm)
vai piezvanot uz tālruņa numuru 00 800 6 7 8 9 10 11 (zvanīšana bez maksas no jebkuras vietas Eiropas Savienībā) (*).

(*) Informāciju sniedz bez maksas, tāpat arī lielākā daļa zvanu ir bezmaksas (izņemot dažus operatorus, viesnīcas vai taksofonus).

Maksas izdevumi

- Ar *EU Bookshop* starpniecību (<http://bookshop.europa.eu>).

EIROPAS SAVIENĪBAS TIESA

SAZIŅAS DIREKCIJA
PUBLIKĀCIJU UN ELEKTRONISKO
PLAŠSAZIŅAS LĪDZEKĻU NODAĻA
2016. GADA JŪNIJS

Publikāciju birojs

QD-AQ-16-001-LV-N

ISBN 978-92-829-2089-3
ISSN 2467-1592
doi:10.2862/670243